

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap, szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

A budgetvita.

Ugy történt, a hogy épen ma egy hete előre megírtuk. Kedden megkezdtek az 1897. évi költségvetés tárgyalását és nyomban a nemzeti párt elnöke kijelentette, hogy nem vesznek részt a vitában. Ugoşa non coronat! Ugyanezt tette Polónyi Géza is számszerint 8 főnyi elvtársai nevében. A passzívításban egyesült ellenzéki pártok várták már most, miként onlik össze nyomban a világegyetem. Első sorban persze a Bánffy-kormány, miután nincsen senki, a ki vele szóba álljon. Ettől megdöbben a szabadelvűpárt, majd megriemül, fejét vesztli és az egész párt összes tagjai lemondanak mandátumaikról és többet föl sem mernek lépni. A Bánffynak kijelölt végsorsról pedig jobb nem is beszélni...

A várt hatás azonban teljesen elmaradt. A szentírásból tudjuk, hogy a zsidók egyszer, nagyon régen, trombita-harsogással és dobpergéssel ledöndözték Jericho falait és elfoglalták a várost; azt is tudjuk, hogy a ludak egyizben lármájukkal megmentették a római kapitólumot; de arra nem tudunk példát a világtörténelemben, hogy némasággal, mit sem tévessel bármit is elértek, kivívtak volna. Ez csakugyan nem sikerült a nemzeti pártnak sem. Hiába igyekszik Bartha Miklós elhíttetni a világgal, hogy: „Qui tacet, clamat.”

Ez a költői figura tiszta komédia lett a nemzeti párt eljárása folytán, mely nagyon hasonlít a a durezás gyerek magaviseletéhez, ki csak azért sem eszik. Az ebéd végén aztán mégis csak hozzányul a maradékhoz, vagy kimegy a konyhába, a szakacsné körül torkoskodni. Odabenn persze azalatt kényelmesen megebédelnek és mitsem törődnek a durezás fiával.

Ez történik a költségvetési vita alatt is. Bánffy Dezső bárónak épen nem fáj amiatt a feje, hogy

nem akad nemzeti párti kritikusa. A néppárt azonban annál bőségesebben éli a szólás jogával. Mind a 17 tagja fog beszélni és pedig meglehetősen hosszasan.

A vita tehát megy a rendes kerékvágásban mint eddig szokott a költségvetési vita folyni. Az ellenzéki argumentumokra nyomban megadják a kormánypártiak a válaszokat. Sőt mondhatni, a kormánypárt részéről még soha akkora előzékenységre nem találtak az ellenzék szónokai, mint most. Az ellenzéket türelmesen meghallgatják és azokra válaszolnak.

Ilyen volt a pénzügyminiszter pénteki nagyszabású beszéde. Arról beszélt főként, a miről az egész ház majdnem megfélekedezett, magáról a költségvetésről, az ország gazdasági és pénzügyi állapotáról. Persze erről az érdekes kérdéssről alig halottunk valamit az egész vita alatt és Lukács László pénzügyminiszter nagyon hamar befejezhette volna beszédét, ha csak azokra felelt volna, melyeket magára a költségvetésre vonatkozólag felhoztak az egyes szónokok.

Mindjárt rámutatott a pénzügyminiszter arra a ferde felfogásra, a melyet egyes ellenzéki pártok a költségvetéssel szemben tanúsítanak. Ugyanis egyes pártok a költségvetési előirányzatot helyesnek, realitásként tartják; holott más javaslatokat, a melyek talán nem is oly tökéletesek, mint ez a budgetjavaslat, mégis megszavazzák; pedig hát mindenféle javaslatnak elfogadása egyenlőképpen bizalmi kérdés a kormányval szemben, mert valamely javaslatnak elfogadásával az bizonyítottatik be, hogy az illető párt helyesli a kormány politikáját abban a kérdésben, melyről a javaslatban szó van. Épen azért érthetetlen a függetlenségi és 48-as párt gyakorlata a budget-törvényjavaslatl szemben.

A pénzügyminiszter aztán tüzetesebben csak a

Kossuth-párt vádjaiával foglalkozott, mintegy előcsatározásképen a nemsokára szőnyegre kerülő pénzügyi és gazdasági kérdésekre vonatkozólag, melyek majd az Ausztriával való kiegyezési javaslat keretében fordulnak elő. És a pénzügyminiszter általánosságban tartott körvonalozásából sejtenünk lehet az előkészítés alatt levő kiegyezési törvény egyes határozmányaira.

Mindjárt a közös vámterületek és gazdasági szövetségnek erőlyes és meggyőző érvekkel folytatott védelméből azt a meggyőződést meríthettük, hogy a mostani kormány ezt a rendszert a maga részéről továbbra is fentartja és a különálló vámterület kérdése most már az ausztriai kormányval létrejött megállapodások szerint szóba se jön többé és az érdekek igazságos és méltányos kiegyeztetése tényleg létrejött.

Ugyancsak megmarad a közös jegybank is, a melynek a magyar hitelintézetekkel szemben tanúsított liberalitását a miniszter többször hangsúlyozta. Ennél fogva olybá kell vennünk, hogy az osztrák-magyar közös bankrendszer további fentartása szintén el van határozva és pedig remélhetőleg a magyar érdekek minden irányban való biztosításával.

Polónyi Gézának a kvóta-kérdésről való fejtegetésére reflektálva, a miniszter azokat a kvóta-kérdés megoldásának alaki momentumainak mondotta, mely nem függ össze a költségvetéssel. Miként emlékszünk, Polónyi a százalékos felemlésről nyilatkozott. A miniszter tehát a százalékos felemlést tisztán alaki kérdésnek tekinti és csakugyan úgy is áll a dolog, mert ha p. o. két százalékkal felemlen a kvótát, de öt százalékkal javítom a pénzügyi kiegyezést Ausztriával, senki sem mondhatja, hogy rossz szerződést kötöttem, mert nyereségem van mellette.

A kvóta-felemlés tehát csak mint alaki kör-

TÁRGZA.

Gábor Áron, a székelv ágyuhős.

Dr. Hankó Vilmos „Székelyföld” című művéből.
(Vége.)

Gabriányi József gyógyszerháros a kapszlikészítés nyitjára bukkan. Soha senkitől sem látta, magától jön rá. Gabriányi gyógyszerháros 24 óra alatt kapszlikészítő-műhelyé változott.

E közben megérkezik Gábor Áron. A hadfelszerelés élére áll, a műhelyeket egyesíti; az ágyuöntő-műhelyt berendezli, a műhely főmesterévé Thuróczy Mózes, az egyszerű üstesinálót teszi. Thuróczy munkatársai asztalosok, kerékgyártók, csizmadíák.

Az asszonyok előkeresték öntállaikat, kanalaikat, táyáraikat, a férfiak levették a harangokat s vitték valamennyit Kézdivásárhelyre; hadd legyen miből Gábor Áronnak ágyut önteni.

Háromszék 125 harangot szállított Kézdi-Vásárhelyre; ezenkívül temérdek önedényt. Marosszék területéről 93 harang, 2 nagy mozsár és 4 mázsás róz került az olvasztó-komenczébe. Udvarhelyszék 14 harangot s több mázsás vasat. Aranyosszék pedig 25 harangot adott.

Gábor Áron személyesen örködött az ágyuöntő-telepek munkáján, nemesak itt, de a fülei és a szent-kereszt-bányai hámarokban is.

Itt tervez, ott munkát vezet, amott utasításokat ad s dolgozik mindenütt, mintha száz keze vol-

na. Emberföltötti erőfeszítéssel rövid idő alatt hatvannégy ágyut önt és szerel fel teljesen.

Ez azonban még nem elégti ki tetterejét, munkaképességét. Ezenkívül tűzereket toborz, éleszt, a hazafiság tüzeit, tanit, idomít, tíz ember munkáját végezve; csodás munkássággal semmiből tűzértséget teremt nemzetének. Igazán meszerző tevékenység; talán el se hinnék, ha e csodás tevékenységnek havas fejű, tisztos tanui nem járnának közöttünk!

Ez az energikus és tevékeny ember, ez a katonai és technikus-zseni, egy bereczki születésű, egyszerű katonaviselt ember. De a mi érték, a mi erő a székelvben van: értelem, tehetség, találékonyság, hőv, lelkesedés, szabadságszeretlet, akaraterő, az benne fokozott mértékben meg volt, azt ő mind harezba vitte a nemzeti ügy érdekében.

Már javában megkezdte Gábor Áron ágyuöntő munkáját, midőn egyszerre megcsendül a harang-telefon: Heydte dragonyos főtiszt betörni készül Háromszékre.

Mint a megravart hangyaboly, egyszerre megmozdulnak a szék lakói. Megperdül a dob, kibontják a zászlót; harsogó énekszóval, lengő zászlóval indul utjára a fegyveres nép, mintha csak lakodalomba menne.

Kitörő lelkesedés és nemzeti önértzet lengette a székelviek zászlóit; csak egy dolog bántotta: nincsenek még ágyuk.

Az ellenség Földváron ütött tanyát, a székelviek Hídvégen vonulnak meg.

Egyszer csak a messze távolból dübögő moraj zugását hozza a szél, mely egyre növekedik. Mint

a mesék segítő tündére egyszerre csak közöttük terem Gábor Áron két ágyujával.

Eljen Gábor Áron! hangzik ezer torokból. Eljen Gábor Áron! — zug belé a völgy.

Megkezdődik a csata. Gábor Áron egy dombtetőn állítja fel ágyuját; ő maga tölt, maga irányoz. Eldördül az első lövés. A golyó magas ív-alakban esap az előnyomuló dragonyosok közé; a második az oláhok tömegén szánt keresztül.

Az arezok egyszerre meglevelednek s mint a villamos áram fut a székelv harezosokon végig a lelkesedés gyújtó szikrája. A miénk nagyobb szó-lott, mint az ellenségé, miénk a győzelem! hangzott végig a honvédsorokon. A kik az ágyu körül voltak, elhalmozták szeretüket minden jelével, reáborultak, simogatták, csókolgatták.

Szuronyt szegez! Előre! hangzik most a vezér dörgő vezényszava. Nem kellett a székelvnek több biztatás. Mint a futó tűz lángja, mint az áradat esapott az ellenségre. Az ellenséget nem verte meg, hanem szétszórta, elseperte.

A kivírt diadalnak nagy fontosságú következei voltak. A felháborodott székelvesség időt nyerve, szervezkedett a további diadalmas esatákra.

Az ágyu- és lövészer-telepeken az ezernyi ezer kéz szakadatlan munkája 64 ágyut és tömérdek lövészt teremtett. A harezvágyat, a lelkesedést a a szellő elhordotta határról-határra, faluról-falura; az ifjú arezokon kigyúlt a tűz s nem maradt fásult az öreg szív. Csapatok alakultak s gyűltek a szék minden pontjára; ezek a csapatok olyan élő védőfalak voltak, melyeken az ellenség áttörni nem tudott.

dés bír jelentőséggel. A pénzügyminiszter mély vonatkozású megjegyzése kétkékvül hozzájárul ezeknek a kiegészítési kérdéseknek előzetes tisztázásához, legalább is lektüdi az elfoglaltságot és lelohasztja azt az animozitást, melylyel ezeket a kiegészítési kérdéseket tisztán pártpolitikai szempontból elmergesíteni igyekeznek úgy Ausztriában, mint nálunk. És erre vonatkozólag a miniszter találó megjegyzést tett; kiemelve, hogy az Ausztria és Magyarország közötti benső, jó viszony megítélésénél nem lehet zsinormértékül venni a szélső iránylatok véleményét és érzelmenyilvánítását, „mert ez kétségtelenül — ugymond a miniszter — nem képezi a valódi, józan, hogy egy fejezzem ki magam: legitim közvéleménynek kifejezését.”

A pénzügyminiszternek ez a kijelentése, mint erős villámfolys esapta meg az elméket és az éles distinkció élénk hatást keltett, mely csak fokozódott a miniszter mély felfogásról és rendkívüli éles ítélőképességről tanuskodó beszéde alatt. A mai napon tehát a budget-vita elérte tetőpontját és annak tanúságait senki sem tagadhaja.

Ime egy érdekes budget-vita Apponyi Albert gróf nélkül. Nem a mi hibánk, hogy e budget-vita alatt bebizonyult, hogy hát Apponyi nélkül is betölti hivatását a magyar parlament.

P. Sz.

Országgyűlés.

Képviselőház ülése.

Budapest, jan. 18. Helfy Ignác a budget irrealitását iparkodik bizonyítani; az összes kulturális szükségletek — ugymond — kölcsönök által fedeztetnek, melyek a budgetben a bevételek rovátában szerepelnek.

Zmeskál Zoltán néppárti heves támadást intéz Komlóssy Ferenc szombati beszéde ellen. Azt mondja, hogy Komlóssy kanonoksága előtt hevesebben agítált az antiszemitizmus mellett, mint ők elveikért.

Hosszasan szól a választási visszaélésekről, melyeket szerinte csak a liberálisok követtek el. Ha a király öt nem fogadja, adandó alkalommal kocsijába dobja panaszát. Együttműködésre szólítja fel a Kossuth-pártot, hogy mentse meg a hazát.

Komlóssy Ferenc személyes kérdésben szólalva fel, kijelenti, hogy nem járja, hogy a néppárt mindenkire anathémát mond, a ki nem néppárti.

Bírói szó a párbajról.

A felmerült társadalmi kérdések rendszerint pártokra osztják magát a társadalmat is, sőt annyira megy a pártoskodás, hogy a külön-külön táborokra osztott párt-

hívek hova tartozandóságuknak külső jelekben is keresnek nyilvánulást. Mintha csak mindannyiszor lejátszódnék a fehér és piros rózsza közötti harc, mely a haladók század modern divatjához alkalmazkodva például Bécsben elfajult a fehér és piros szekfü közötti marakodássá.

Igy vagyunk a párbajjal is, illetve a hozzáfűzött felfogással. A társadalom két részre oszlott: a párbajozók és a párbajellenesek táborára, s küzdenek is egymás ellen, ha nem is külön jelvények, de külön jelszavak alatt erős fegyverekkel: a meggyőzés, a kapacizálás, az argumentumok fegyvereivel; s talán nem is érdektelen megjegyezni, hogy az igaziak beves védelmében kiélesedett eszmeeserének rendesen az a vége, hogy alaposan összepárbajoznak párbajozók és párbajellenesek.

A közelmúlt eseményei azonban határozottan a párbajellenesek malmára hajtja a vizet. Megszólalt a német birodalom hatalmas császára, s a megtámadott egyéni becsület kireperálásának ezen ósdi intézményét egyenesen meleg ágyában, a hadseregben, iparkodott — ha nem isteljesen elfojtani — de legalább is korlátozni.

Nálunk a gyászos emlékü nagyváradi párbaj után indult meg országos mozgalom a párbaj ellen, melynek hatása alatt számos tekintélyes társadalmi egyesület kimondotta, hogy a megtámadott becsület rehabilitása teljesen független a párbajtól mégis nap-nap után csak a sajtó mennyi párbajról ad hírt, pedig tudvalevőleg a párbajok jó része csak szűkebb körökhöz és helyhez kötött titok marad, a nagy nyilvánosság kizárásával.

A napokban azonban az ország első büntető bíróságának elnöki székéből igazán erős szavak hangzottak el a párbaj ellen, melyeknek azonban, sajnos, nem lesz semmi foganatja, sőt ami legsajnosabb maga a bíróság sem szerez annak teljes érvényt érdem szerint. A budapesti büntető bíróság egyik tanácsának elnöke ugyanis a napokban egy párbaj ügy végtagyalása alkalmával ezeket mondotta:

dött a rettenetes ágyuharc. Az ágyuk dörgésétől rengett a föld, vértől pirosult a mező, s a közeli dombok puskaporfüstöt felhőztek. Gábor Áron a legelődkébb golyózápor között száguldott egyik ütegtől a másikhoz, hol biztatva, hol dicsérve, hol korholva az irányzó tüzereket, vezényelve a tüzelést és az előnyomulást. A küzdelem hevében lova nyakára hajolva „fennebb”, „lennebb” szavakkal vezényel, irányoztat. . . s e perczen jön a végzetes 6 fontos ágyugolyó s balkarjából, hónaljából és melléből egy darabot elsodorva; nemes szívének lángját, nagy szellemének viágát egy pillanat alatt kioltotta. Csodás végezet! Az ágyuhóst, az ágyuk nagymesterét épen ágyu ölte meg.

A hős tetemét az eresztevényi temetőben tették örök nyugalomra. Sokáig jeltelenül állott a sir. 1892. óta díszes síremlék jelzi a helyet, a hol a legendás hős porai pihennek. A szép emlék a tervezőnek: Gyárfás Győző főmérnöknek hazafiságát, izlését és szakértelmét dicséri.

A síron virág díszlik, a síremléken sohasem hervad el a koszorú; nan-e a Székelyföldnek annyi virága, koszorúja, a mely méltóan kifejezhetné Gábor Áron iránt a nemzet halálját?

A hős lelke ihlesse meg, a hősnek érényei hassák át nemzedékről-nemzedékre e föld minden gyermekét!

Sirja felett lengjen béke! Az emlék felett örökdjék a kegyelet!

Férfinak derogál a párbaj. Gyerekeknek való játék ez.

Mily sajátságos véletlen azonban, hogy a derék bírónak ez az eréyes enuncziáció akkor jutott eszébe, midőn két fiatal ember párbaja fölött kellett ítéletet hoznia, míg ugyanaz nap tudatta a napi sajtó azt is, hogy egy volt államtitkárnak, s jelenleg is képviselőnek az első bíróság által kiszabott két napi államfogház büntetését a felső bíróság is helybenhagyta.

Nagyon helyesen tenné tehát a magyar bírói kar, ha a közvélemény ferde felfogásával, az ugynevezett társadalmi kényszerrel szemben latba vetné hivatalos tekintélyét; de ötletszerű elméletek világba röppentése helyett alkalmazza a rendelkezésre álló törvényes szigort oly mértékben, mint azt egy jogállamban a jog-egyenlőség elve megköveteli. Mert mindaddig, míg maguk a törvényhozók és a törvények megtartásának legfelsőbb őrei, a kormányzó hatalom faktorai, miniszterek, az előre eszkomptált királyi kegyelem, avagy az enyhe ítélet reményével lépten-nyomon ugyszólván sportszerűen vétének az általuk hozott törvények ellen — mindaddig, ismétlem, az ilyesfajta, bár eréyes bírói enuncziációknak nem lesz meg a kívánt foganatja, s így nem is bír az a társadalomra átalakító hatással, a megérdemlett súlyjal.

Ha azonban a polgári társadalom azt fogja látni, hogy a büntető bíró törvényhozóknak és minisztereknek fogja oda dörögni a most elhangzott kemény szavakat: „Férfinak derogál a párbaj. Gyerekeknek valójáték az” — s ráadásul elítéli a törvény ellen vétő törvényhozókat, nem egy-két napra hanem 1—2 esztendőre, akkor magától le fog hullani a társadalomról e társadalmi kényszernek nevezett, s bizony legtöbb esetben kényelmetlen köpeny, s megtámadott becsületének rehabilitását hova előbb kiki a legigazságosabb bíróság törvényes oltalmában fogja keresni és feltalálni, — s nem az isten-ítéletű párosviaskodásban, melyben minden egyéb érvényesülhet, csak a felvilágosodottságnak legmagasztosabbelfeltétele nem, a jogegyenlőség.

A példaadást tehát a felső tizezrek légkörében kell megkezdeni, — bár sajnos, ehhez egyelőre remény se lehet — s fognak tovább is párbajozni miniszterek, törvényhozók, bírák és a párbajok hivatásszerű üldözői, a királyi ügyészek is. Sőt annál a bizonyos kényszerrel fogva kell is nekik, mert különben elvesztik — hivatalukat. Ez ugyan egy kissé furesán hangzik, de sajnosan igaz. Csak egy konkrét esetre hivatkozom.

Egy kir. alügyész barátom közvádlói minőségében összekülönbözött egy ügyvéddel, ki egyuttal képviselő is volt. Az incidensnek párbaj lett a vége, de az semmi egyéb következménnyel nem járt a kir. alügyészre, mint hogy a megindított fegyelmi vizsgálat eredményeként áthelyezték egymásik városba. Itt azonban balsorsa ismét belezavarta egy afférbe s tettelegesen inzultáltatott. A kir. alügyész félve egy újabb fegyelmi vizsgálatról, s esetleg hivatala elvesztésétől, nem provokálta megsértőjét, hanem hivatkozva elfoglalt pozíciójára, a törvényes oltalomban kereste megtámadott becsülete reha-

Gábor Áron a hídvégi esata után még több esatában vott részt. A riadó szavára az ágyuhős borkötényét karddal cserélte fel s rohant a vérmzőre. Ott is hős volt, első az első között. A hős nevét és tetteit a hír is szárnyára kapta és elvitte a hegyeken is tul, a magyar kormány székhelyére: Debreczen városába. Az ország kormányzója kiváló érdemei elismerésül őrnagyi ranggal a székely tüzérsg főparancsnokává nevezte Gábor Áront ki Csodás szereplés nek legnagyobb része van abban, hogy a Székelyföld 1848—49 telén a védelmi harcot megkezdhetette s magát Bem diadalmas előnyomulásáig fentarhatta.

A védelmi harc azonban csakhamar támadó harczzá változott át, mi az ellenséget az orosz segítségnk igénybe vételére kényszerítette. Háromszék erejének egy részét Bem seregéhez csatolva osztozkodott azon bámulatos hadjárat dicsőségében, mely rövid három hónap alatt Erdélyt megszabadította az osztrák-orosz hadseregektől.

1849. július 2-ika dicsőséget hozott a székely fegyverekre, de egyszersmind nagy gyászt a székelyekre. A kelő nap fényében uszott a város, a midőn futár érkezett Gábor Áronhoz, jelentvén, hogy a kökösi hídnál az oroszok megtámadták a székely sereg előőrseit. Habozás nélkül lóra pattant s mint a szélvész elvágatott. Mire ő és kevés vártatva ágyui megérkeztek, már javában folyt az Uzon és Kökös között elterülő téren a esata

Felállította gyorsan 36 ágyuját s megkezdő-

bilitását. S mit nyert vele? Hivatala elvesztését!! Az akkori igazságügyminiszter gavallér felfogásának ugyanis nem tetszett, hogy egy alárendeltje nem lovagias uton szerzett magának elégtételt, s egyszerűen megfosztotta az illetőt ügyészi jogosítványától.

Amíg tehát a törvények őrei között is ilyen felfogás dominál, addig a bírói székekből bármily erősen elítélő szavak hangozzanak is el a párbajról, — viszhang nélkül vesznek el azok a pusztában kiáltó szavaiként!

Török István.

Az iparfejlesztő bizottság ülése.

S.-Szentgyörgy, 1897. január 10.

(Végo.)

Igaz örömmel kellett üdvözlönnünk egyik nagyiparosunk és jelenleg országgyűlési képviselő, Weisz Berthold urnak, megyénkben megjelenését ez év szeptember havában oly célzattal, hogy az egész Székelyföld ipari viszonyait tanulmányozza és eddig szerzett gyakorlati ismeretei, elért sikerei felhasználásával, egészséges, gyakorlati irányban, haszon közgazdasági viszonyaink emelkedésére. Nevezett képviselő ur akcióját azonnal megindította és főispán ur őnméltóságához még mult év őszén benyújtott emlékiratát jelen ülésemben lesz szerencsém előterjeszteni. Ugy ő, mint a Székelyföldről küldött többi országgyűlési képviselők teljes erejükből arra törekednek, hogy a Székelyföld előhaladásának országos fontosságát a magas kormány előtt bebizonyíthassák és közgazdasági érdekeink fejlesztésére a kellő anyagi segítyt is biztosítsák. Ha e mozgalom kellő eredményre vezet, meg lesz adva a keret és megállapítva a részletek, melyek alapján a fejlődés remélhető.

Mindenek felett azonban nekünk székelyeknek kell belátni azt, hogy a kedvező alkalmakat megragadjuk és saját érdekünkben vállaltva munkálni — előhaladásunkon, hogy hazánk fejlődését saját véreink izmosodásával előmozdítsuk.

Talán sikerülni fog azt is elérni, hogy közgazdasági érdekeink egységes vezetés alá helyeztessenek, mi által a minden téren szükséges szervesen összhangzó intézkedések biztosítva lesznek.

Kérelmeztük egy dohánygyár felállítását kapcsolatosan a dohánytermelés engedélyezésével. Ezen felterjesztésünkre ugyan válasz nem érkezett, azonban tudomásunk van arról, hogy egy dohánygyár legközelebb fel fog állítani és mostani földadatok annak helyéül Seps-Szentgyörgyöt kijelölteni. Ez és a dohánytermelés engedélyezése nagy mértékben elensúlyozná a kivándorlást.

A kivándorlás megakadályozására rendőri intézkedéseket kértünk, melynek legalább annyieredménye lett, hogy az utlevél általi kihágások ismét büntethetők.

Kérelmeztük és jövőre is ragaszkodni kell ahhoz, hogy a hadsereg részére szükséges szállítmányokban nagyobb mérvben részesüljünk. Iparosaink igen helyesen teszik, ha ezen szállításokra kitért pályázatokat állandóan nyilvántartják és ajánlataik beadásáról a bizottságot is értesítik.

Kértük a textil ipar minden irányu támogatását, mely iparágban behozatalunk rendkívül nagy és melynek fellendülése megyénkben minden tekintetben kívánatos.

Felterjesztést intéztünk a gazdasági szesz ipar és malmok érdekében, melyek közül a szesziparra nézve kedvező választ is nyertünk.

A mult évi I. negyedik ülésen történt megállapodások értelmében a kis és házi ipar, valamint a tanoncok elhelyezése tárgyában felterjesztéseinket megtettük.

Sequens József helybeli posztgyáros ügyében az év végén sikerült a kívánt adatokat a tulajdonostól beszerezni és őt segélyre ajánlani.

Szállítási kedvezményt eszközöltünk a hohobockaui quarz kedvezményes vasúti szállítására.

A helyi szabóiparosok részére egy szabászati

szaktanító kiküldését kérelmeztük, ki jelenleg itt is van és a tanítást megkezdette.

Az 1894. évben adott államsegélyről elszámoltunk és utabban 200 frt államsegély a bizottságnak ismét kiutaltatott.

Nem sikerült semmi eredményt elérni a haralyi faiparosok szövetkezetének létrehozása, valamint a sepsi-szentgyörgyi téglagyár felállítására ügyében, mely utóbbira vonatkozólag a jelen ülés lesz hivatva határozatot hozni.

Fel kell még említenem, hogy mult év szeptember havában ismét 11 székely tanoncz vétetett fel az államvasuti gépgyárakba, kiket főispán ur őnméltos orvosi vizsgálat után, benyújtott bizonyítványaik alapján jelölt ki.

Az elmúlt millennárius évben rendezett országos kiállításon iparosaink közül is számosan vettek részt és méltó örömmel említhetem fel, hogy 33 kiállító közül 30 nyert kitüntetést. A kiállításra küldött tárgyak kiválasztása és elküldése körül, mint minden téren, ismét csak főispán ur őnméltosga fejtett hiteles nagyobb tevékenységet, kinek buzgó segédje volt ifj. Nagy Elek helybeli ipartestületi elnök és bizottsági tag ur is.

A kiválasztott tárgyak úgy K.-Vásárhelyen, mint S.-Szt.-Györgyön helyi kiállításon be lettek mutatva és a látogatónak el kellett ismernie, hogy iparosaink tudnak versenyképesek lenni.

Az iparosoknak a kiállításon való megjelenése minden tekintetben meg volt könnyítve és azok nagy része meg is tekintette, oly fényesen sikerült országos kiállításunkat!

Jelentésemet befejezve, tisztelettel kérem annak tudomásul vételét és egyidejűleg bejelentem, hogy körülményeim változása miatt, kénytelen vagyok a bizottság jegyzői állásáról lemondani.

Hálás köszönetem fejezem ki első sorban főispán őnméltóságának magas támogatásáért, valamint a bizottság minden egyes tagjának pártfogásáért s őszintén óhajtom, hogy „legnagyobb székelyünk” vezérlete mellett e fontos munkálkodásra hivatott bizottság, a legfényesebb eredményeket mutathassa fel.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Végre beköszöntött a valóságos tél a maga hófúváival, dermesztő Nemerével. Hetekig tartó tavaszi idő után a Nemere nekikászlódotts s egy éjjel olyan telet csinált, hogy az ellen panasz nem lehet. Most már jó bővön havunk is van és lesz hidegünk is, a mint ez egy háromszéki télhez illik.

— **107 éves ember** halt meg f. hó 18-án K.-Vásárhelyt. Popovics Mihály a neve a hosszú életű embernek, ki régen sörgyáros, a szabadságharc alatt altiszt s majd a jelenleg K.-Vásárhelyhez csatolt Kanta rész főbírója volt. A sokat élt ember haláláig fenjárt s foglalkozott.

— **Táncestély.** A k.-vásárhelyi ev. ref. egyházközség a kepevátsai alap gyarapítására 1897-ik év január hó 30-án a városház nagyertermében Csizsár Imréné sz. Fülöp Vilma őnagysága védnöksége alatt zártkörű táncestélyt rendez. Beléptidj: Személyjegy 1 frt. Családjegy 2 frt 50 kr. Kezdeté 8 órakor.

— **Székelyek érdekeiben.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő felhívást küldte megyénk főispánjához: Nagyméltóságú főispán ur! Az 1891. évi április hó 18-án 9616 sz. a kelt leirat kapesán értesitem Czimet, hogy a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár felügyelő bizottságának 33031 számú jelentése szerint mult évi november hó 15-ike óta a budapesti gépgyárba egy székelyvidéki kovács vétetett fel s hogy ezen gyárba a jövő hó folyamán több ügyes vasgyalus és véső lesz felvehető. A diósgyőri gyárba a lefolyt hónapban székely vidéki munkás nem vétetett fel. Egyben felhivom a Czimet, hogy a szükségeseket a szokott módon közzétéve a főlvetelt kérelmezők érdekében közvetlenül a nevezett gyárak felügyelő bizottságához fordulni sziveskedjék. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1897. január 11 én. A miniszter megbízásából: Kvassay s. k. miniszteri tanácsos.

— **Kutba esett** altorjai Gothár János eseléd

K.-Vásárhelyt. — A háznál mult hétfőn reggel disznó ölés volt s Gothár azzal volt megbizva, hogy a esigás kutból vizet huzzon. Nehány kártya viz ki-huzása után, a mint a harmadik veder vizet ki akarta emelni, lába a sikos talajon megesuszott s fejével belebukott a kutba. Azonnal segélyre siettek a jelenlevők, de már csak hullát huzhattak ki, az alig 15 éves fiu koponyája esés közben a kövekhez ütdött s repedést kapott s így mikor a vízbe ért, már halva volt.

— **Nyilvános köszönet.** Nagyságos Weisz Barthold orsz. képviselő ur a mai napon 72 frtot egy árva évi eltartási költségét küldötte meg intézetünknek azon meghagyással, hogy baróthi illetőségű Kászoni Anna nevű árvalánykát, az a kezező bizottság a túltömött létszám miatt már nem vehetett fel, vegyük fel ez összegre az intézetbe. Megígérte a képviselő ur azt is, hogy ez összeget minden évben folyósítja. Midőn a dícséretre nem szoruló nemes tettért az intézet s nevezett árva gyermek őszinte köszönetét a nyilvánosság terén is kifejezzük, kívánjuk, hogy a jó lelke adakozó találja fel jutalmát az öntudat boldogító nemes érzésében. K.-Vásárhely, 1897. jan. 20-án. Az „Erzsébet” árvaház nevében. Br. Szentkereszty Stephánia int. elnök, Martzi Ferencz jegyző.

— **Pályázati hirdetmény.** A bosznia-hercegovinai országos kormány pénzügyi szolgálatának fogalmazói szakában legközelebb több a X-ik díjosztályba tartozó segéd fogalmazói állomás 1100 frt fizetéssel és 200 frt pótlékkal, tehát 1300 frt összilletményvel, — továbbá több pénzügyi fogalmazó gyakornoki állomás, évi 800 frt segélypénz élvezete mellett fog betöltetni. A pályázati folyamodványok a bosznia-hercegovinai országos kormányhoz címzendők és születési bizonyítvánnyal, jogvégzettséggel igazoló bizonylattal (absolutorium), államvizsgálati bizonyítvánnyal és az egészségi állapotot feltüntető orvosi bizonyítvánnyal szerelendők fel, s feltüntetendő bennük a nyelvismeret is. A kérvények 40 kros, a keresztlevél és orvosi bizonyítvány 40 kros, az érettségi bizonyítvány és végbizonyítvány (absolutorium) 10 kros, az államvizsgálati bizonyítvány 1 frtos és az eddigi alkalmaztatásról nyilvános hatóságok által kiállított bizonyítvány 1 frtos, a többi okmány pedig 40 kros boszniai okmány bélyeggel látandó el. Boszniai bélyeg hiányában a megfelelő készpénz csatolandó. A boszniai-hercegovinai országos kormány által kibocsátott pályázati hirdetményt oly hozzáadással teszem közzhírré, hogy a pályázni kívánók folyamodványokat február 20-áig hozzám adják be, megjegyzem, hogy a pályázatot csak díjtalanul közölheti. Kelt S.-Szt.-György, 1897. január 17-én. Potsa József főispán.

Farsangi naptár.

A kiküldött bizottságok ez évi farsangján K.-Vásárhelyt tartandó estélyek sorrendjét a következőleg állapították meg:

Január 23-án a rom. kath. egyház álarozos bálja; elnök: Dr. Bánffy Zsigmond, ifj. Dávid István.

Január 30-án. Ev. ref. egyház bálja társelnökök: Turóczy László, Csizsár József.

Február 6-án. „Rudolf” kórház álarozos bálja: társelnökök, Dénes Lajosné őnagysága s dr. Szentpéteri Bálint.

Február 13-án a kereskedő ifjak elite bálja, elnök Fejér Antal.

Február 20-án Erzsébet árvaház álarozos bálja, társelnökök: Benkő Sándorné őnagysága, Elek Béla kir. törvényszéki bíró.

Február 27-én. A nőegylet bálja, elnök: Dr. Balogh Vendel.

Nyiltér*.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik küszvényénél, csúznál, tag-szagattasnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk

Sz. 376.
1897.

Pályázati hirdetmény.

Bereczk város nagyközség székhelyével üresedésbe jött körorvosi állásnak választás utján betöltésére ezzel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 800 frt fizetés, 200 frt utazási illetmény élvezete és a szabályrendeletileg megállapított díj jár. A körorvosi csoporthoz tartoznak: Bereczk, Lembény, Almás, Csomortán, Esztelnek, Kurtapatak, Bélafalva, Sósmező és Martonos községek.

Felkéretnek azok, kik ezen állást elnyerni ohajtják az 1893. évi I. t. cz. 9. §. és 1876. évi XIV. t. cz. 14. §-ban irt minőséggel szabályszerűen felszerelt folyamodványukat alattírt főszolgabíróhoz folyó évi február 10-ig annál inkább adják be, mert a később beérkezett folyamodványok tekintetbe venni nem fognak.

K.-Vásárhelyt, 1897. január 17-én.
(12) 1-1 Cseh Gyula,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Hárosékvármegye törvényhatóságának 1894. évi szeptember hó 15-én

kelt 14825 számú rendeletével a Gelence község háza építését 4300 frt összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az 1897. évi febr. hó 15-ik napjának d. e. 10 órájára a Gelence község háza helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok fölhívának, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni,

mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előrt, az engedélyezett költség összeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5 százalékanak megfelelő bnatpénz esatolán ó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a Gelence község jegyzői irodájában, a rendes hivatalos órában naponként megtekinthetők.

Gelence, 1897. január 16-án.

Baróthy Antal, László Imre,
községi jegyző. községi bíró.

11-4

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapó, 6 drb karosszék 100 frtől feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, toilett-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, és sodronyágbetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matrőcezel.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(23 78—100)

SOLYMOSY és KOSCH

gépész mérnökök

— (Ezelőtt Rónay Testvérek) —

gépgyára és vasöntődéje Kolozsvárt

az eső magyar gazdasági gépgyár főgynöksége.

Ajánlja kitűnő anyagból készült mindennemű
GÉP-, KERESKEDELMI-, ÉPÍTÉSZETI- és FÉM-
ÖNTVÉNYEIT.

Készít gazdasági gépeket, gőzgépeket, fogaskerekeket bármily nagyságban, szíjtranszmissziókat, körfűrésztengelyeket, lőjargányokat, kut- és tápszivattyúkat, malom-szeszgyári és fűrésztelep berendezéseket, kőzuzó gépeket és általában minden az ipar terén szükséges gépészeti felszereléseket.

Készít továbbá sir- és másnemű kerítéseket öntött és kovácsolt vasból; elvállal gép- és kazánjavításokat, valamint nagybani kovácsmunkákat.

Költségvetésekkel és tervrajzokkal szívesen szolgál.

Gyár és Raktár
Kolozsvár, felső szén-utca 11.

3-10 5

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

MENETREND.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Keleti vonal.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	regg 10.55	éjjel 12.45	
Botfalva	5.39	8.03		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé)	11.14	1.01	
Földvár	5.58	8.12			11.41	1.35	
Mogyorós	6.17	8.47		Tövis (vend., elágazás Arad felé)	d. u. 1.29	3.06	este 7.59
Apáca	6.36	9.01			1.55	3.38	8.06
Kőpecz	6.55	9.19		Nagy-Enyed	2.17	3.59	
Agostonfalva	7.02	9.25		Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé)	2.56	4.33	
Alsó-Rákos	7.19	9.41			3.06	4.43	
Homoród	7.45	10.03		Gyéres (elágazás Torda felé)	3.37	5.12	
Kacsa	8.02	10.16			3.47	5.18	
Bene	8.23	10.36		Kolozsvár (vendéglő)	5.24	regg. 6.45	10.45
Erked	8.43	10.51			este 6.13	7.00	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	9.12	11.16		Nagy-Várad (vendéglő)	8.—	11.17	2.30
Segesvár (vendéglő)	9.35	11.33			11.04	d. e. 11.32	2.37
.	9.42	11.40		Budapest	regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.40

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Brassó	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Imecsfalva	4.56 délelőtt	10.25 délután	2.37		5.20 reggel	8.50 délután	3.00
Páva-Zabola	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Kovácsna	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Barátos	5.38	11.08	3.43	Kökös	6.04	9.46	3.45
Nagy-Borosnyó	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Eresztvény	6.07	11.38	4.27	Kilyen	6.27	10.21	4.09
Sepsi-Szentgyörgy	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
Kilyen	6.54 d. u.	12.25	5.28	Eresztvény	7.07	11.17	4.49
Uzon	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Kökös	7.15	12.46	5.54	Barátos	7.45	12.16	5.28
Prázmár	7.25	12.56	6.07	Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Szász-Hermány	7.45	1.16	6.34	Páva-Zabola	8.19	1.01	5.59
Brassó	8.01	1.32	6.54	Imecsfalva	8.31	1.19	6.03
.	8.15	1.46	7.12	Kézdi-Vásárhely	8.45	1.37	este 6.27

Ny. Ifj. Janesó Mózes Kézdi-Vásárhelyen.